

Handläggare
Susanne Tidestrand
Telefon: 08-508 32 343

Till
Utbildningsnämnden
2021-09-23

Lägesrapport stadens arbete med Mentor i våldsprevention, MVP – September 2021

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens lägesrapport.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Lee Orberson
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen har tagit fram en gemensam lägesrapport över stadens arbete med att driva och utveckla arbetet med Mentor i våldsprevention (MVP) och Agera tillsammans (AT), ett våldsförebyggande program med fokus på att förebygga mäns och pojkars våld.

Sedan föregående års lägesrapport har en fördjupad kartläggning och analys av stadens arbete med MVP och AT genomförts i samverkan med extern konsult. En förvaltningsövergripande arbetsgrupp har bildats, en plan för stadens fortsatta arbete med MVP och AT har börjat tas fram och utveckling av en så kallad ”Stockholmsmodell” har påbörjats.

Under läsåret 2021–2022 beräknas 30 skolor arbeta med MVP eller AT. Sju nya skolor har påbörjat sitt arbete under 2021. Åtta av skolorna genomför både MVP och AT på skolan. Under 2021 kommer tio av stadsdelsförvaltningarna att ha utbildad MVP-personal, som kan vara ett stöd i skolornas våldpreventiva arbete samt vara med och utveckla det universella våldpreventiva arbetet i stadsdelsförvaltningarna.

Bakgrund

Enligt Stockholms stads budget för 2021 ska arbetet med MVP utvecklas för att stärka det våldsförebyggande arbetet och stödja det trygghetsskapande arbetet i stadens skolor. Uppdraget åvilar utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna tillsammans.

MVP är ett våldsförebyggande program, som omfattar en lektionsserie á 14 lektioner, med fokus på att förebygga mäns och pojkars våld. Programmet startades 2015 i Stockholms stad och bedrivs hösten 2021 på 30 skolor samt på ett antal fritidsgårdar och parklekar i tio av stadens stadsdelsförvaltningar. Arbetet med MVP engagerar ett flertal olika yrkesroller som samverkar inom stadsdelsförvaltningar, skolor, fritidsgårdar och parklekar.

Agera tillsammans är en åldersanpassad lektionsserie för mellanstadiet, som bygger på samma förändringsstrategier som MVP (våld, genus och aktiv åskådare).

I september 2020 tog utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen fram en lägesrapport över stadens arbete med MVP. Den lägesrapport som ges här i detta tjänsteutlåtande beskriver arbetet och utvecklingen som har genomförts sedan förra årets lägesrapport samt ger en nulägesbild av antalet stadsdelsförvaltningar och skolor som arbetar med MVP eller AT kommande läsår. En kartläggning som har genomförts av stadens arbete med MVP redovisas också kortfattat.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med socialförvaltningen.

Ärendet kommer att behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 14 september 2021. Funktionshinderrådet kommer att få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 15 september 2021.

Ärendet

Lägesrapport – pågående arbete med MVP i stadens skolor och stadsdelsförvaltningar

Det är sammanlagt 30 skolor som arbetar med MVP och/eller AT läsåret 2021 - 2022. Det är en ökning med sju skolor jämfört med föregående period ifjol. Ytterligare åtta skolor har fått information om arbetet eller påbörjat en process för att eventuellt börja arbeta med lektionsprogrammen MVP och Agera tillsammans.

Många skolor som arbetar med lektionsprogrammet MVP samverkar med respektive stadsdelsförvaltning. Under hösten 2021 har tio stadsdelsförvaltningar personal som är utbildade i MVP eller AT.

I en fördjupade kartläggning av MVP och AT, som gjordes under hösten 2020, framhöll skolor och personal från stadsdelsförvaltningarna följande framgångsfaktorer kring arbete med MVP och AT.

- MVP och AT möjliggör ett gemensamt språk för elever och personal.
- MVP leder till positiv samverkan inom och utanför skolan.
- MVP och AT möjliggör kompetensutveckling för personalen.
- Åskådarrollen och våldspyramiden är exempel på delar i MVP- och AT-materialet som stödjer samtal om våld och utsatthet.
- Arbetet stödjer skolornas systematiska värdegrundsarbete.
- Eleverna får ett forum för att prata om frågor som är viktiga i deras vardag.

Under våren 2021 har alla grundskolerektorer, grundskolechefer och grundskolesamordnare fått kort information om MVP och Agera tillsammans på de gemensamma rektorsmötena. Gymnasieavdelningens ledningsgrupp har också fått information om arbetet med MVP och arbetet med våldsprevention.

Skolor som arbetar med MVP och eller AT

Skola	MVP	AT	Samarbetar med stadsdelsförvaltning
Akalla skolan	X	X	X
Alviksskolan	X	X	X
Bäckahagens skola	*		X
Elinsborgsskolan		X	X
Enbacksskolan	X		X
Grimtaskolan	X		
Gullingskolan		X	X
Hagsätraskolan	X	X	X
Husbysgårdsskolan	X		X
Hässelbygårdsskolan	X		
Högalidsskolan	X	X	X
Johan Skytteskolan	X		Ja, till viss del.
Kista grundskola	X		X
Knutbyskolan		X	X
Kämpetorpsskolan	X		Ja, till viss del.
Kärrtorps gymnasium	X		
Loviselundsskolan		X	
Mariaskolan	X		
Observatorielundens skola	X	X	
Ormkärrskolan		X	
Oxhagsskolan		X	X
Rinkebyskolan	X		X
Rågsveds grundskola		X	
Sjöängsskolan	X		Ja, till viss del.
Smedshagsskolan	X	X	
Snösätraskolan		X	
S:t Eriks Gymnasiesärskola	X		
Södra Ängby skola	X	X	X
Trollbodaskolan	X		
Vällingbyskolan	X	X	
Totalt	22 skolor	16 skolor	17 skolor

* Kan komma gör en paus i arbetet med MVP under läsåret 2021/2022

Utbildningsinsatser 2021

För att kunna arbeta med lektionsserierna MVP och Agera tillsammans krävs att medarbetare genomgår en utbildningsprocess i fyra steg.

1. Kunskapshalvdag för all personal på skolan/arbetsplatsen, 3 timmar.
2. Inläsning av Teorimanual med instuderingsfrågor, 4 timmar.
3. Två dagars grundutbildning i MVP eller AT.
4. Planering av lektioner, fördjupning och utvärdering under året man som personal leder lektioner med elever.

Totalt antal medarbetare som kommer att ha deltagit i utbildningsinsatser gällande MVP och Agera tillsammans under 2021.

Utbildning	Antal deltagare (cirka)
Kunskapshalvdag – en halvdag	575 st
MVP grundutbildning – 2 dagar	213 st
Agera tillsammans grundutbildning – 2 dagar	85 st
MVP konferens	60 st

Utveckling och arbete med MVP i Stockholms stad 2021 och framåt

Under hösten 2020 fick ett externt konsultföretag i uppdrag att i samarbete med socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen genomföra en kartläggning av stadens skolors och stadsdelsförvaltningars arbete med MVP. Syftet med uppdraget var att dels kartlägga befintligt och pågående arbete med MVP, dels identifiera hur stadens arbete med MVP kan spridas och utvecklas. I uppdraget ingick även att ta fram förslag på en förvaltande struktur för metodens fortsatta implementering och vidmakthållande.

Kartläggningen visar på framgångar, framgångsfaktorer och utmaningar såväl i skolornas arbete med MVP som på en förvaltningsövergripande nivå. Utifrån genomförd kartläggning föreslogs några prioriterade utvecklingsområden på förvaltningsövergripande nivå (utbildningsförvaltning, socialförvaltning och stadsdelsförvaltningarna) vad avser styrning och utveckling av stadens arbete med MVP.

- Tydliggör roller, ansvar och mandat inom staden och tillsätt en förvaltningsövergripande arbets-/styrgrupp.

- Formalisera samarbetet med organisationen MÄN för att säkerställa att MVP/AT ger största möjliga nytta.
- Definiera vad det innebär att MVP-arbetet ska spridas och ta fram en plan för implementering i nya skolor och stadsdelsförvaltningar.
- Säkerställ kvalitet i genomförandet på skolor och stadsdelsförvaltningar, exempelvis genom att möjliggöra kunskapsdelning och att staden satsar på fler egna MVP-utbildare.
- Ta fram en struktur för systematisk uppföljning av arbetet.

I februari 2021 bildades en förvaltningsövergripande arbetsgrupp med representanter från socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och representanter från två stadsdelsförvaltningar. Arbetsgruppen har bland annat analyserat kartläggningen från Ramboll samt påbörjat processen med att ta fram en plan för hur det fortsatta arbetet med MVP och AT kan fortsätta och utvecklas i staden. Ambitionen är att utveckla en ”Stockholmsmodell” som ska ge stöd till staden att skapa en förvaltande och hållbar struktur när det gäller det våldsförebyggande arbetet med MVP och AT samt klargöra hur samverkan mellan olika förvaltningar kan organiseras. Modellen ska också långsiktigt säkerställa det kompetens- och utbildningsbehov som staden har för att kunna driva och utveckla ett våldspreventivt arbete av hög kvalitet.

Under våren har en upphandling gjorts kring det stöd staden behöver för att kunna utbilda all personal som ska arbeta med MVP och Agera tillsammans inom skola, fält och fritid. Organisationen MÄN kommer att genomföra ett antal utbildningar under läsåret 2021–2022, men staden har även ett antal egna utbildare som är med och genomför olika utbildningsinsatser.

Staden behöver fortsätta utveckla arbetet med att skapa en större grupp med lokala utbildare. Detta kommer att bli viktigt på sikt för att staden ska vara mer självförsörjande och arbetet mer kostnadseffektivt när det gäller utbildningsinsatser inom MVP och Agera tillsammans, då det råder brist på utbildare i Sverige.

Ett utvecklingsarbete, *Fritid fri från våld*, har inletts i staden. Det består i huvudsak i att ta fram material, metoder och en anpassad utbildning riktad till fritids- och fältverksamheten utifrån MVP:s tre grundläggande strategier (våld, genus och aktiv åskådare). Utvecklingsarbetet sker i samverkan mellan Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning, Länsstyrelsen i Stockholm och organisationen MÄN. Fler stadsdelsförvaltningar kommer att inkluderas i arbetet under hösten 2021. Det är av största vikt att hitta material och metoder som är anpassade för att kunna användas i stadens öppna

fritidsverksamheter (fritidsgårdar, fältarbete och parklekar) för att säkerställa att barn och unga möter våldsprevention på fler arenor än bara i skolan.

I Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning pågår sedan ett år tillbaka ett utvecklingsarbete som består i att, samtidigt som eleverna deltar i Agera tillsammans lektioner under skoltid, ska deras vårdnadshavare erbjudas tre träffar där de får möjlighet att samtala och öka sina kunskaper om de tre förändringsidéerna som finns i Agera tillsammans och MVP. Under våren 2021 har en arbetsgrupp från de olika verksamheterna arbetat fram förslag till tre träffar med vårdnadshavare. Dessa ska testas under hösten 2021. Skolornas medarbetare leder lektionerna med eleverna och föräldrarådgivare och föräldralotsar från Familjehuset i Rinkeby-Kista kommer att leda träffarna med vårdnadshavarna. Skolorna och Familjehuset samverkar kring exempelvis inbjudan, att mobilisera vårdnadshavare, möteslokaler och innehåll i träffarna med vårdnadshavarna.

Det pågår vidare ett utvecklingsarbete på S:t Eriks gymnasie-särskola för att anpassa MVP-lektionerna för elever med intellektuell funktionsnedsättning. Under våren 2021 har anpassning av material och lektioner gjorts samt pilottestats i en klass. Skolan kommer att fortsätta att utveckla materialet samt även ta fram ett särskilt material med bildstöd, för att säkerställa att MVP kan genomföras med alla elever som har en intellektuell funktionsnedsättning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Barnkonsekvensanalys och jämställdhetsanalys

MVP och AT lektionsprogrammen lyfter samtal och dialog med elever kring exempelvis våld, jämställdhet, barns rätt och aktiv åskådare. Förvaltningen bedömer att arbetet med MVP och AT stödjer och stärker jämställdhetsarbetet och arbetet med barns rätt på stadens skolor.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens lägesrapport.